

MOTYVUOTA IŠVADA
DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO
VĮ KLAIPĖDOS VALSTYBINIO JŪRŲ UOSTO DIREKCIJOJE

1. BENDRA INFORMACIJA

Įgyvendindama Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2020 m. kovo 19 d. įsakymu Nr. 3-150 patvirtinto Lietuvos Respublikos susisiekimo ministrui priskirtų valdymo sričių korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių 2020–2021 m. plano (toliau – Planas) 1.4.2 punktą, valstybės įmonė Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija (toliau – Uosto direkcija, Įmonė) parinko sritį, kurioje planavo nustatyti korupcijos pasireiškimo tikimybę (toliau – KPT). Ši veiklos sritis yra **uosto infrastruktūros eksploatacijos priežiūros kontrolė Uosto direkcijoje**. Minėta veiklos sritis pasirinkta atsižvelgiant į tai, kad uosto infrastruktūros eksploatacijos priežiūros kontrolė yra korupcijos požiūriu rizikinga sritis Uosto direkcijos veikloje. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos korupcijos prevencijos komisija (toliau – Korupcijos prevencijos komisija) 2020 m. birželio 3 d. protokolu Nr. 6-1961 pritarė Uosto direkcijos parinktai sričiai KPT nustatyti ir taip pat, atsižvelgdama į susisiekimo ministro įpareigojimą pagal kompetenciją nustatyti KPT Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2017 m. spalio 9 d. įsakyme Nr. 3-466 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos ir susisiekimo ministro valdymo sričiai priskirtų biudžetinių įstaigų, valstybės įmonių, akcinių bendrovių ir viešųjų įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo“ patvirtintose veiklos srityse ne rečiau kaip 5 metai, nutarė pavesti motyvuotos išvados analizę atlikti specialioje **sprendimų dėl papildomų darbų įsigijimo priėmimo** veiklos srityje.

Papildomai Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2017 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. 3-466 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos ir susisiekimo ministro valdymo sričiai priskirtų biudžetinių įstaigų, valstybės įmonių, akcinių bendrovių ir viešųjų įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo“ (Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2020 m. birželio 9 d. įsakymo Nr. 3-368 redakcija) patvirtintas bendros veiklos sritis, taikomas visoms susisiekimo ministro valdymo sričiai priskirtoms įstaigoms, valstybės įmonėms, akcinėms bendrovėms ir viešosioms įstaigoms, nutarė visame sektoriuje nustatyti KPT **turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo** veiklos srityje, surašant motyvuotas išvadas.

Vykdamas plano 1.4.4 punktą ir vadovaujantis LR korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsniu, LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011-05-13 įsakymu Nr. 2-170 „Dėl valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“, Uosto direkcija nustatė KPT prieš tai paminėtose veiklos srityse.

Analizuojamas laikotarpis: 2019-08-01 – 2020-08-15. KPT nustatė, vertino ir aprašė Uosto direkcijos Prevencijos ir rizikos valdymo skyriaus viršininkas Dainius Noreika ir Prevencijos ir rizikos valdymo skyriaus vyriausiasis specialistas – duomenų apsaugos pareigūnas Arūnas Povilaitis.

LR Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatyme yra išaiškinta sąvoka, kas yra uosto infrastruktūra ir krantinė. **Uosto infrastruktūra** – hidrotechninių ir inžinerinių įrenginių ir statinių, navigacinių įrenginių, taip pat kelių bei privažiuojamųjų geležinkelio kelių kompleksas. **Krantinė** – nustatyto ilgio, pločio ir leistinų apkrovų hidrotechninis įrenginys, skirtas laivams švartuoti ir krauti, keleiviams įlaipinti ar išlaipinti.

LR statybos įstatyme taip pat yra išaiškinta sąvoka, kas yra rekonstravimas ir remontas. **Rekonstravimas** – statyba, kurios tikslas – perstatyti statinį: pakeisti statinio laikančiąsias konstrukcijas, pakeičiant statinio išorės matmenis (ilgį, plotį, aukštį ir pan.); **remontas** – statinio kapitalinis ar paprastasis remontas. Statinio kapitalinis remontas – statyba, kurios tikslas – pertvarkyti statinį: pakeisti statinio laikančiąsias konstrukcijas, nekeičiant statinio išorės matmenų (ilgio, pločio, aukščio ir pan.). Statinio paprastasis remontas (atitinka Lietuvos Respublikos civilinio kodekso sąvoką „einamasis remontas“) – statyba, kurios tikslas – atnaujinti statinį jo nerekonstruojant ar kapitališkai neremontuojant.

Papildomi darbai – dėl aplinkybių, kurių nebuvo galima numatyti, paaiškėję ir sutartyje neįrašyti darbai, tačiau tiesiogiai su sutartyje numatytais darbais susiję ir kurių techniškai ar ekonomiškai neįmanoma atskirti nuo sutarties, nesukeliant didelių nepatogumų rangovui ir/ar užsakovui, arba kai tokie papildomi darbai, nors ir gali būti atskirti nuo sutarties, yra būtinai reikalingi sutarties vykdymui tinkamai užbaigti.

LR valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme išaiškintos sąvokos, susijusios su turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo.

Turtas – materialiosios, nematerialiosios ir finansinės vertybės.

Ilgalaikis materialusis turtas – turtas, kuris naudingai eksploatuojamas ilgiau negu vienus metus ir kurio įsigijimo vertė ne mažesnė už Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) nustatytą vertę.

Trumpalaikis materialusis turtas – turtas, kuris naudingai eksploatuojamas ne ilgiau negu vienus metus arba kurio įsigijimo vertė yra mažesnė už Vyriausybės nustatytą ilgalaikio materialiojo turto vertę.

Disponavimas turtu – teisė turtą parduoti, kitaip perleisti, taip pat išnuomoti, įkeisti arba kitokiu būdu keisti jo teisinę būklę.

Turto likvidavimas – Vyriausybės nustatyta tvarka nurašyto turto išvežimas į sąvartyną arba jo sunaikinimas.

Turto naudojimas – naudingųjų turto savybių taikymas naudotojo poreikiams tenkinti.

Turto nurašymas – Vyriausybės nustatyta tvarka įformintas turto išėmimas iš apyvartos ar sandėliavimo vietų, kai šis turtas perleidžiamas arba likviduojamas.

Turto patikėjimo teisė – valstybės ar savivaldybių institucijos, Lietuvos banko, valstybės ar savivaldybės įmonės, įstaigos, organizacijos teisė savo įstatuose (nuostatuose), taip pat valstybės ar savivaldybės įmonių, įstaigų, organizacijų veiklą reglamentuojančiuose norminiuose aktuose nustatyta tvarka bei sąlygomis valdyti, naudoti valstybės ar savivaldybių perduotą turtą ir disponuoti juo nepažeidžiant įstatymų ir kitų asmenų teisių bei interesų. Kiti juridiniai asmenys valstybės ar savivaldybės jiems patikėjimo teise perduotą turtą valdo, naudoja ir disponuoja juo tiek ir tokia tvarka bei sąlygomis, kaip nustatyta šio įstatymo 10 ar 12 straipsnyje ir turto patikėjimo sutartyje.

Turto valdymas – teisė įstatymų nustatyta tvarka daryti turtui fizinį ir ūkinį poveikį.

Turto valdytojas – valstybės ar savivaldybių institucijos, Lietuvos bankas, valstybės ar savivaldybės įmonė, įstaiga ar organizacija ir šio įstatymo 10 ar 12 straipsnyje nustatytais atvejais kiti juridiniai asmenys, patikėjimo ar nuosavybės teise valdantys, naudojantys valstybės ar savivaldybės turtą ir disponuojantys juo.

Uosto direkcija teikia viešąsias paslaugas eksploatuodama Klaipėdos valstybinį jūrų uostą bei valdydama uoste esančius valstybės nuosavybės teise priklausančius objektus, užtikrindama Klaipėdos valstybinio jūrų uosto funkcionavimą ir konkurencingumą. Uosto direkcija atlieka LR

Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatyme Uosto direkcijai numatytas funkcijas. Viena iš pagrindinių Uosto direkcijos funkcijų yra statyti, naudoti ir plėtoti uosto infrastruktūrą.

Uosto žemė, akvatorija, hidrotechniniai įrenginiai, krantinės, navigacijos keliai ir kanalai, navigaciniai įrenginiai ir kiti uosto infrastruktūros objektai yra valstybės nuosavybė. Uosto akvatoriją, žemę, uosto infrastruktūros objektus ir kitą priskirtą ar sukurtą turtą Uosto direkcija valdo, naudoja ir juo disponuoja turto patikėjimo teisėmis, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos įstatymais.

Daugiausia resursų reikalaujantis Uosto direkcijos strateginis tikslas – uosto, miesto ir valstybės pridėtinės vertės augimą sąlygojančios infrastruktūros sukūrimas ir plėtra. Įgyvendindama šį tikslą, Uosto direkcija kuria naują ir gerina esamą uosto infrastruktūrą, atsižvelgdama į uosto operatorių prognozuojamo krovos masto augimą, konkurentų ir rinkos analizę. Kadangi Uosto direkcijos išteklių yra riboti, prieš priimdama sprendimus dėl prioritetinių priemonių pasirinkimo, Uosto direkcija privalo atsižvelgti į didžiausią finansinę ir (ar) socialinę–ekonominę naudą generuojančius projektus, taip užtikrindama Uosto direkcijos veiklos ir finansinį efektyvumą.

Pateikiamas analizės objektas – pasirinkta veiklos sritis, kurioje egzistuoja didelė korupcijos tikimybė, analizės tikslas, analizės laikotarpis, nurodoma, kas atliko analizę.

2. ANALIZĖS REZULTATAI

2.1. Analizuotų ir vertintų teisės aktų ar kitų dokumentų sąrašas.

2.1.1. Vidiniai teisės aktai, kurie reglamentuoja sprendimų dėl papildomų darbų įsigijimo priėmimą:

1) **VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos vykdomų ir planuojamų vykdyti uosto infrastruktūros projektų vertinimo, atrankos ir įgyvendinimo komisijos darbo reglamentas**, patvirtintas Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2019 m. spalio 21 d. įsakymu Nr. V-194.

2) **Techninės tarybos darbo reglamentas**, patvirtintas Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. V-2.

3) **VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos darbo reglamentas**, patvirtintas Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2019 m. balandžio 23 d. įsakymu Nr. V-90.

4) **VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas**, patvirtintas Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2019 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. V-242.

5) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2018 m. gruodžio 7 d. įsakymas Nr. V-284 **„Dėl asmenų, turinčių teisę pasirašyti apmokėti Uosto direkcijai pateiktas sąskaitas, pasirašyti priėmimo ir perdavimo aktus ir tvirtinti komandiruočių ir kitų išlaidų avansines apyskaitas“**.

6) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2019 m. sausio 29 d. potvarkis Nr. PP-2 **„Dėl įmonės užsakymu rengiamų statybos, rekonstravimo ir akvatorijos gilinimo projektų įgyvendinimo“**.

7) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2014 m. kovo 18 d. įsakymas Nr. V-72 **„Dėl Uosto direkcijos sudaromų sutarčių vykdymo kontrolės“**.

8) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2011 m. spalio 11 d. įsakymas Nr. V-374 **„Dėl rangos sutartyse numatyto rezervo naudojimo, sutaupyto lėšų naudojimo tvarkos nustatymo“**.

9) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2019 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. V-248 **„Dėl tipinių sutarčių formų patvirtinimo“**.

2.1.2. Teisės aktai, kurie reglamentuoja Uosto infrastruktūros eksploatacijos priežiūrą:

- 1) **Klaipėdos valstybinio jūrų uosto hidrotechnikos statinių eksploatavimo taisyklės**, patvirtintos susisiekimo ministro 2000 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 349.
- 2) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2016 m. lapkričio 15 d. įsakymas Nr. V-252 „**Dėl įgaliojimo tvirtinti projektus**“.
- 3) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2018 m. rugsėjo 11 d. įsakymas Nr. V-213 „**Dėl tipinių projektavimo užduočių formų patvirtinimo**“.
- 4) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2017 m. gruodžio 5 d. įsakymas Nr. V-223 „**Dėl Klaipėdos valstybinio jūrų uosto hidrotechnikos statinių priežiūros specialistų paskyrimo**“.
- 5) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2019 m. kovo 5 d. įsakymas Nr. V-56 „**Dėl komisijos organizuoti ir atlikti VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijai priklausančių hidrotechnikos statinių techninės priežiūros apžiūras sudarymo**“.
- 6) 2018-09-27 sutartis Nr. 34-2018-284 dėl **VĮ KVJUD patikėjimo teise valdomų krantinių eksploatacinių remonto darbų**“.

2.1.3. Vidiniai teisės aktai, kuriais vadovaujantis valdomas, naudojamas ir disponuojamas Uosto direkcijos nekilnojamas ir kilnojamas turtas:

- 1) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2018 m. liepos 31 d. įsakymas Nr. V-182 „**Dėl VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos aprūpinimo kanceliarinėmis, ūkinėmis ir valymo prekėmis bei kitu mažaverčiu inventoriumi tvarkos aprašo patvirtinimo**“.
- 2) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2019 m. balandžio 19 d. įsakymas Nr. V-88 „**Dėl darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis tvarkos aprašo patvirtinimo**“.
- 3) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2019 m. vasario 5 d. įsakymas Nr. V-33 „**Dėl generalinio direktoriaus 2018 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. V-110 patvirtintų darbuotojų asmeninių apsaugos priemonių išdavimo normų pakeitimo**“ (2019 m. lapkričio 15 d. pakeitimas Nr. V-223).
- 4) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2018 m. birželio 7 d. įsakymas Nr. V-138 „**Dėl Lietuvos Respublikos civilinio jūrų laivyno ir vidaus vandenų transporto darbuotojų uniformų išdavimo normų ir nešiojimo tvarkos VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos darbuotojams**“ (2019 m. lapkričio 15 d. pakeitimas Nr. V-220, 2020 m. gegužės 13 d. pakeitimas Nr. V-76).
- 5) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymas Nr. V-312 „**Dėl Atiduoto naudoti trumpalaikio turto apskaitos ir nurašymo taisyklių ir komisijų patvirtinimo**“ (2014 m. gruodžio 23 d. pakeitimas Nr. V-355, 2018 m. birželio 7 d. pakeitimas Nr. V-136, 2019 m. spalio 28 d. pakeitimas Nr. V-201).
- 6) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2019 m. rugsėjo 6 d. įsakymas Nr. V-165 „**Dėl Tarnybinių lengvųjų, krovinių, nuomojamų ir asmeninių automobilių įsigijimo, nuomos ir eksploatavimo VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijoje tvarkos aprašo patvirtinimo**“.
- 7) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2018 m. spalio 30 d. įsakymas Nr. V-260 „**Dėl Beakcizių degalų laivams užsakymo, gavimo, įforminimo ir atskaitomybės tvarkos aprašo ir degalų, alyvų, tepalų ir eksploatacinių skysčių naudojimo normų Laivyno skyriaus laivams patvirtinimo**“ (2019 m. lapkričio 5 d. pakeitimas Nr. V-210).
- 8) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2013 m. lapkričio 21 d. įsakymas Nr. V-367 „**Dėl Atsargų laivams ir (arba) orlaiviams atleidimo nuo akcizų taisyklių vykdymo**“ (2019 m. lapkričio 7 d. pakeitimas Nr. V-213).

9) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2018 m. gruodžio 7 d. įsakymas Nr. V-283 **„Dėl degalų ir kitų eksploatacinių skysčių naudojimo normų patvirtinimo“**.

10) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2018 m. gegužės 7 d. įsakymas Nr. V-106 **„Dėl degalų, alyvų ir kitų eksploatacinių skysčių naudojimo normų patvirtinimo“**.

11) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2020 m. liepos 24 d. įsakymas Nr. V-136 **„Dėl Valstybės įmonės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos dovanų ir svetingumo politikos, Dovanų, gautų pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, taip pat reprezentacijai skirtų dovanų perdavimo, vertinimo, registravimo, saugojimo ir eksponavimo tvarkos ir Veiksmų gavus neteisėtą atlygį tvarkos aprašų tvirtinimo“**.

12) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2014 m. lapkričio 26 d. įsakymas Nr. V-310 **„Dėl Pripažinto nereikalingu, netinkamu (negalimu) naudoti nekilnojamojo, nematerialiojo ir ilgalaikio materialiojo bei trumpalaikio turto apžiūros ir nurašymo komisijų patvirtinimo“**.

13) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2019 m. balandžio 17 d. įsakymas Nr. V-87 **„Dėl Ilgalaikio turto atidavimo naudoti ir vertės didinimo po rekonstrukcijos ar remonto darbų akto pasirašymo komisijos sudarymo“**.

14) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2013 m. lapkričio 18 d. įsakymas Nr. V-361 **„Dėl Ilgalaikio turto ir atsargų nuvertėjimo nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“**.

15) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2011 m. gegužės 23 d. įsakymas Nr. V-197 **„Dėl įplaukų kontrolės ir skolų analizės“**.

16) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2016 m. sausio 13 d. įsakymas Nr. V-11 **„Dėl Netesybų, žalos atlyginimo, bylinėjimosi išlaidų apskaitos tvarkos aprašo pakeitimo“**.

17) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2019 m. rugsėjo 4 d. įsakymas Nr. V-158 **„Dėl generalinio direktoriaus 2018 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. V-171 „Dėl Finansinės rizikos valdymo politikos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“**.

18) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2019 m. lapkričio 4 d. įsakymas Nr. V-206 **„Dėl asmenų, turinčių teisę surašyti ir (arba tik) pasirašyti apskaitos dokumentus, sąrašo pakeitimo“**.

19) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2019 m. spalio 8 d. įsakymas Nr. V-181 **„Dėl automobilių eksploatavimo Uosto direkcijoje“** (2020 m. gegužės 22 d. pakeitimas Nr. V-84).

20) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2010 m. balandžio 21 d. įsakymas Nr. V-151 **„Dėl Etilo alkoholio apskaitos, gavimo, laikymo ir naudojimo techninėms reikmėms Uosto direkcijoje tvarkos aprašo ir nedenatūruoto etilo alkoholio naudojimo techninėms reikmėms metinių normų tvirtinimo“**.

21) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2015 m. vasario 24 d. įsakymas Nr. V-47 **„Dėl judriojo telefonų ryšio sąskaitų limitų nustatymo“**.

22) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2016 m. lapkričio 28 d. įsakymas Nr. V-260 **„Dėl trumpalaikio turto – mobilių informacinių ir ryšių technologijų įrenginių naudojimo tvarkos“**.

23) Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2019 m. gruodžio 5 d. įsakymas Nr. V-232 **„Dėl generalinio direktoriaus 2011 m. liepos 7 d. įsakymo Nr. V-266 „Dėl Finansų kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo**.

Pateikiami veiklos sritį reglamentuojantys teisės aktai ar kiti dokumentai

2.2. Vertinimo metodika

Nustatant KPT buvo vykdoma Uosto direkcijos apklausa, atlikta lyginamoji dokumentų analizė bei peržiūrėti ir įvertinti teisės aktai ir procedūros.

Nurodomas pasirinktas vertinimo būdas (atliktas vidinis tyrimas, atlikta apklausa, atlikta lyginamoji, sisteminė dokumentų analizė, teisės aktų ar procedūrų peržiūra / vertinimas ar kt.)

2.3. Analizės rezultatas

Sprendimų dėl papildomų darbų įsigijimo priėmimo sritis.

2018 metais, vykdant Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2018 m. balandžio 9 d. įsakymu Nr. 3-1630 patvirtinto Lietuvos Respublikos susisiekimo ministrui priskirtų valdymo sričių korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių 2018–2019 m. plano 3.1.4 punktą, buvo nustatyta KPT **krantinių rekonstrukcijos organizavimo ir papildomų darbų Uosto direkcijoje** srityje. 2018 m. motyvuotoje išvadoje „*Krantinių rekonstrukcijos organizavimas ir papildomi darbai Uosto direkcijoje*“ buvo detaliai išnagrinėtos papildomų darbų įsigijimo procedūros, buvo nustatyti šie papildomų darbų įsigijimo korupciniai veiksniai:

1) Pagal dabar Uosto direkcijoje galiojančią tvarką, perkant papildomus darbus nėra imperatyvaus reikalavimo vykdyti skaičiuojamosios kainos ekspertizę, taip pat nėra aiškių kriterijų, kada dėl skaičiuojamosios kainos yra daroma ekspertizė, o kada ne.

2) Vidiniuose Uosto direkcijos teisės aktuose nėra reglamentuota, kad Uosto direkcijos viešųjų pirkimų komisija infrastruktūros objektų statybos, remonto ir kitų darbų bei su jais susijusių paslaugų pirkimams vykdyti vykdo derybas dėl papildomų darbų kainos.

3) Vidiniais Uosto direkcijos teisės aktais nėra įtvirtintas reikalavimas, kad Uosto direkcijos Plėtros, Statybos ir eksploatacijos, Geležinkelių infrastruktūros, Akvatorijos priežiūros ir aplinkosaugos skyrių projektų vadovai, neturintys administravimo įgaliojimų, tačiau dalyvaujantys viešųjų pirkimų procedūrose parenkant projektuotoją, statybos rangovą ir techninę priežiūrą, privalo deklaruoti privačius interesus.

4) 2017 m. liepos 1 d. įsigaliojus naujam VP įstatymui, buvo parengtos, bet įsakymu nepatvirtintos naujos tipinių sutarčių formos.

Buvo pateikti šie siūlymai dėl korupcijos rizikos veiksnių neigiamos įtakos panaikinimo ar sumažinimo:

1) Pakeisti Uosto direkcijos vidinius teisės aktus, numatant imperatyvų reikalavimą vykdyti skaičiuojamosios kainos ekspertizę perkant papildomus darbus.

2) Pakeisti Uosto direkcijos vidinius teisės aktus, reglamentuojant Uosto direkcijos viešųjų pirkimų komisijos infrastruktūros objektų statybos, remonto ir kitų darbų bei su jais susijusių paslaugų pirkimams vykdyti dalyvavimą vedant derybas dėl papildomų darbų kainos.

3) Papildyti Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų vykdymo ir kontrolės valstybės įmonėje Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijoje aprašą (toliau – Aprašas), numatant, kad Aprašas taikomas Komisijos nariams ir specialistams, kviečiamiems eksperto teisėmis, Uosto direkcijos Plėtros, Statybos ir eksploatacijos, Geležinkelių infrastruktūros, Akvatorijos priežiūros ir aplinkosaugos skyrių projektų vadovams, dalyvaujantiems viešųjų pirkimų procedūrose parenkant projektuotoją, statybos rangovą ir techninę priežiūrą.

4) Atsižvelgiant į pasikeitusio VP įstatymo reikalavimus, parengti ir patvirtinti naujas tipines sutarčių formas.

Visi motyvuotoje išvadoje pateikti pasiūlymai dėl korupcijos rizikos veiksnių neigiamos įtakos panaikinimo ar sumažinimo buvo įgyvendinti, todėl dar kartą įvertinus jau minėtus rizikos veiksnius, priemones jiems pašalinti arba sumažinti, galima teigti, kad šiuo metu minėtos įgyvendintos priemonės veikia, o sprendimai dėl papildomų darbų įsigijimo yra priimami skaidriai ir tik tada, kai tai yra neišvengiama dėl sėkmingo projekto užbaigimo.

Uosto infrastuktūros eksploatacijos priežiūros kontrolės Uosto direkcijoje sritis.

Dėl didelės apimties ir procedūrų bei reglamentavimo panašumų buvo pasirinkta išnagrinėti tik hidrotechninių statinių eksploatacijos priežiūros kontrolės sritį.

Hidrotechninių statinių eksploatacijos priežiūros proceso aprašymas:

Pagrindinių nuolatinių hidrotechnikos statinių priežiūrai vykdyti bei kontroliuoti Uosto direkcija skiria uosto statinių priežiūros specialistus (Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2017 m. gruodžio 5 d. įsakymas Nr. V-223 „**Dėl Klaipėdos valstybinio jūrų uosto hidrotechnikos statinių priežiūros specialistų paskyrimo**“). Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2019 m. kovo 5 d. įsakymu Nr. V-56 „**Dėl komisijos organizuoti ir atlikti VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijai priklausančių hidrotechnikos statinių techninės priežiūros apžiūras sudarymo**“ yra sudaryta nuolat veikianti komisija, kurios sudėtyje yra:

- 1) Statybos ir eksploatacijos departamento direktorius;
- 2) Statybos ir eksploatacijos departamento konstruktorius-konsultantas;
- 3) Statybos ir eksploatacijos skyriaus viršininkas;
- 4) Statybos ir eksploatacijos skyriaus vyriausieji projektų vadovai, pagal pareigybines nuostatas organizuojantys ir kontroliuojantys hidrotechnikos statinių apžiūras ir defektų šalinimą;
- 5) Prevencijos ir rizikos valdymo skyriaus darbuotojas, kuris užtikrina antikorupcinių ir nešališkumo principų laikymąsi.

Įmonė nuomininkė kiekvienam hidrotechnikos statiniui arba tarpusavyje glaudžiai technologiškai susijusiai statinių grupei skiria priežiūros vadovą, kuris atsako už jam priskirto statinio (arba grupės statinių) teisingą eksploatavimą ir priežiūrą. Bendros sezoninės hidrotechnikos statinių apžiūros vykdomos du kartus per metus: pavasarį, ištirpus snigui, siekiant nustatyti, kaip pakito jų būklė žiemos–pavasario laikotarpiu, jei reikia, numatyti remonto darbų pobūdį, apimtį ir poreikį, ir rudenį, iki šalčių, siekiant nustatyti, kaip pakito jų būklė vasaros–rudens laikotarpiu, jei reikia, numatyti skubaus (iki žiemos pradžios) remonto darbų pobūdį, apimtį ir poreikį. Dalinės periodinės apžiūros atliekamos atskirų hidrotechnikos statinių. Periodiškumas priklauso nuo statinio konstrukcinio sprendimo bei jam panaudotų medžiagų, tačiau visais atvejais ne rečiau kaip 1 kartą per 2 metus. Neeilinės apžiūros vykdomos visais atvejais, kai hidrotechnikos statinio naudojimo metu jis buvo veikiamas poveikio, kitokio nei normaliomis eksploataavimo sąlygomis, dėl kurio atsirado pažaidos statinyje. Neeilinės apžiūros vykdomos taip pat tais atvejais, kai atsiranda reikalas panaudoti hidrotechninį statinį kitai paskirčiai, keičiant jo naudojimo režimą, taip pat vertinant atliktų remonto darbų kokybę. Specialiosios apžiūros vykdomos siekiant nustatyti hidrotechnikos statinių gebą atlikti numatytas funkcijas. Specialiosios apžiūros vykdomos ne rečiau kaip 1 kartą per 5 metus. Inspekcinės apžiūros vykdomos siekiant įvertinti hidrotechnikos statinių savininkų bei naudotojų veiklą eksploatuojant statinius. Hidrotechnikos statinių apžiūras vykdo: sistemingus stebėjimus – statinio naudotojo specialistai ar jo įgalioti samdomi specialistai, bendras sezonines apžiūras – statinio naudotojo specialistai, vadovaujami statinio eksploataavimo ir priežiūros vadovo, dalyvaujant uosto direkcijos komisijai, dalines periodines apžiūras – statinio naudotojo specialistai, vadovaujami statinio eksploataavimo ir priežiūros vadovo, dalyvaujant Uosto direkcijos komisijai, arba statinio naudotojo užsakymu – atestuotos hidrotechnikos statinių ekspertizei atlikti įmonės arba ekspertai, turintys teisę vykdyti šiuos darbus, neeilines apžiūras – atestuotos hidrotechnikos statinių ekspertizei atlikti įmonės arba ekspertai, turintys teisę vykdyti šiuos darbus, specialiąsias apžiūras – atestuotos hidrotechnikos statinių ekspertizei atlikti įmonės arba ekspertai, turintys teisę vykdyti šiuos darbus, inspekcinės apžiūras – valstybės priežiūros tarnybos. Inspekcinė apžiūrų rezultatai įforminami aktais. Hidrotechnikos statinių laikančiųjų konstrukcijų apžiūros visų pirma vykdomos vizualiai.

Apžiūrint hidrotechnikos statinių metalines laikančiąsias konstrukcijas, ypatingas dėmesys atkreipiamas į:

1. atskirų elementų bei visos konstrukcijos deformacijas;
2. atskirų elementų bei visos konstrukcijos poslinkius nuo projektinės padėties;

3. atskirų konstrukcinių elementų stygių;
4. skerspjūvių geometrinius matmenis bei formos iškreipimus;
5. elementų, nenumatytų projekte, panaudojimą;
6. temperatūrines bei mechanines metalo pažaidas;
7. įvairius metalo defektus (plyšius, suvirinimo defektus ir kt.);
8. elementų tarpusavio sujungimo mazgus;
9. antikoroziinių padengimų būklę.

Apžiūrint hidrotechnikos statinių betono ir gelžbetonio konstrukcijas, ypatingą dėmesys kreipiamas į:

1. atskirų elementų bei visos konstrukcijos deformacijas;
2. atskirų elementų bei visos konstrukcijos poslinkius nuo projektinės padėties;
3. elementų skerspjūvių matmenis;
4. betonavimo defektus, mechanines pažaidas;
5. įvairius plyšius, sujungimo mazgų deformacijas;
6. apsauginių armatūros betono sluoksnių supleišėjimus bei atšokimus;
7. armatūros koroziją;
8. armatūros sukibimo su betonu pažeidimus.

Vizualinės apžiūros metu būtina įvertinti plyšius betone, fiksuojant jų pobūdį, išsidėstymą bei plotį. Pašalinus spėjamas plyšių atsiradimo priežastis, būtina sekti jų vystymąsi 1,5–2 metus. Jei stebėjimo metu nustatoma, kad plyšiai vystosi toliau, būtina kreiptis į specializuotą įmonę.

Plačiąja prasme hidrotechnikos statinių apžiūra susideda iš:

1. sistemingų visų laikančiųjų konstrukcijų, kitų konstruktyvinių elementų stebėjimų;
2. bendrųjų sezoninių apžiūrų, atliekamų kiekvieną pavasarį ir rudenį;
3. dalinių periodinių apžiūrų, atliekamų atskiriems hidrotechnikos statiniams;
4. neeilinių apžiūrų, atliekamų po stichinių nelaimių (gaisrų, liūčių, uraganų, sprogimų ir kt.), dalinių statinių griūčių ar kitų reiškinių, sukėlusių laikančiųjų konstrukcijų pavojingas deformacijas;
5. specialiųjų apžiūrų, atliekamų periodiškai, siekiant nustatyti hidrotechnikos statinių atitiktį esminiams ir projekto reikalavimams;
6. inspekcinę apžiūrų.

Atlikus apžiūras hidrotechnikos statinių techninės priežiūros apžiūros rezultatai įforminami aktais, kuriuos pasirašo komisijos nariai ir uosto naudotojo atstovas. Pagal apžiūros aktus surašomi defektiniai aktai, jei yra nustatyta defektų. Nustačius konkrečius trūkumus arba konstrukcinius pažeidimus, Uosto direkcija priima sprendimą dėl trūkumų pašalinimo. Defektai gali būti pašalinti dviem būdais:

1. Atliekant hidrotechninio statinio remonto darbus, kuriuos atlieka rangovas, pasirinktas atlikus viešųjų pirkimų procedūras ir pasirašius su juo remonto darbų sutartį dėl VĮ KVJUD patikėjimo teise valdomų krantinių eksploatacinius remonto darbų, kuri galioja, iki kol bus išnaudoti šios sutarties vykdymui skirti pinigai, bet ne ilgiau kaip 3 metus nuo sutarties pasirašymo.
2. Viešųjų pirkimų būdu perkant specializuotų įmonių arba atitinkamų ekspertų paslaugas, kai Uosto direkcijos arba įmonės nuomininkės specialistai savarankiškai negali nustatyti defektų priežasčių, jų pavojingumo laipsnio, numatyti ištaisymo būdų. Gavus specializuotų įmonių arba ekspertų išvadą, Uosto direkcija rengia projektavimo užduotį, kurioje nurodo, kokius defektus reikia pašalinti ir kokiais terminais. Specializuotai įmonei parengus projektinius sprendinius, vykdoma jų ekspertizė, kurios metu taip pat nustatoma skaičiuojamoji darbų kaina. Kitu etapu vykdomas viešasis pirkimas nurodytiems darbams atlikti ir pašalinti hidrotechninio statinio defektus.

Jeigu nustatyti defektai yra smulkūs, jų priežastys yra aiškios ir jie gali būti ištaisyti atliekant remonto darbus, tuomet pagal prieš tai nurodytą remonto darbų sutartį formuojama techninė užduotis rangovui, kurioje nurodoma darbų apimtis ir atlikimo terminai. Darbų kainos yra

nurodytos sutartyje. Rangovui atlikus užduotį, darbai įforminami aktu ir pasirašomas darbų priėmimo aktas, kurį vizuoja **komisijos organizuoti ir atlikti VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijai priklausančių hidrotechnikos statinių techninės priežiūros apžiūras nariai**. Šiuo metu galiojančioje remonto darbų sutartyje nėra imperatyvaus reikalavimo, kad rangovas, gavęs techninę užduotį, suderintų darbų sąmatą su Uosto direkcija. Darbų kiekis ir kaina fiksuojama pagal faktą jau atlikus darbus. Esamoje situacijoje išlieka piktnaudžiavimo galimybė, nurodant didesnę darbų kiekį ar sunaudotas medžiagas. Rekomenduojame būsimoje remonto darbų sutartyse imperatyviai numatyti, kad rangovas, gavęs *techninę užduotį, privalo su Uosto direkcija suderinti būsimų darbų sąmatą ir ja vadovautis*. Iškilus nenumatytoms aplinkybėms, būtų sprendžiama dėl papildomų darbų atlikimo pagal galiojančią tvarką. Dabar galiojančios sutarties laikotarpiu, pildant techninę užduotį, vengti darbų kiekio nustatymo pagal faktą būdo, o pagal galimybes kuo tiksliau numatyti būsimų darbų apimtį ir jų kainą.

Turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo veiklos sritis.

Siekiant, kad valstybės turtas Uosto direkcijoje būtų naudojamas efektyviai, ekonomiškai, rezultatyviai, skaidriai ir atitiktų visus Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo principus, generalinio direktoriaus 2019-12-05 įsakymu Nr. V-232 patvirtintos naujos redakcijos Finansų kontrolės taisyklės (toliau – Taisyklės), parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo 3 ir 4 straipsniu ir Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1K-123 „Dėl minimalių finansų kontrolės reikalavimų patvirtinimo“, atsižvelgiant į Uosto direkcijos organizacinę struktūrą, strateginius tikslus, veiklos pobūdį ir ypatumus, veiklos riziką, apskaitos ir informacinę sistemą, turto apsaugos būklę ir kitus vidaus kontrolės kriterijus.

Finansų kontrolė užtikrina šių tikslų įgyvendinimą:

1. efektyviai, ekonomiškai, rezultatyviai, skaidriai ir pagal paskirtį naudojamas valstybės turtas;
2. laiku gaunama finansinė informacija, sudaroma tiksli, patikima finansinė atskaitomybė, mokesčių deklaracijos ir kitos atskaitos;
3. laikomasi teisės aktų ir sutartinių įsipareigojimų;
4. įmonės turtas apsaugomas nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo ir kitų neteisėtų veikų;
5. užtikrinama, kad laiku būtų parengtas ir vykdomas Uosto direkcijos strateginis veiklos planas, paremtas aktualia informacija .

Darbuotojų, atliekančių finansų kontrolės procedūras, pagrindinės pareigos ir atsakomybė finansų kontrolės srityje aprašytos jų pareigybių aprašymuose (pareiginiuose nuostatuose), vidaus teisės aktuose. Finansų kontrolės procedūros atliekamos ir tvirtinamos darbuotojų, veikiančių pagal jiems nustatytą kompetenciją. Užtikrintas tinkamas pareigų atskyrimas, t. y. vienas darbuotojas negali tuo pačiu metu būti atsakingas už ūkinės operacijos arba sprendimo dėl valstybės turto panaudojimo arba įsipareigojimų tretiesiems asmenims tvirtinimą, vykdymą ir apskaitą. Priimti sprendimai dėl valstybės turto panaudojimo arba prisiimamų įsipareigojimų ir ūkinės operacijos dokumentuoti taip, kad juos galima atsekti nuo priėmimo iki vykdymo pabaigos.

Turto valdymas ir apskaita remiasi šiais principais:

1. visas turto judėjimas (įsigijimas, perdavimas, pardavimas, nurašymas ir kt.) įforminamas apskaitos dokumentais ir rodomas apskaitoje;
2. visas turtas, įskaitant nusidėvėjusį, nurašytą į kiekinę apskaitą, yra apskaitomas;
3. visas turtas priskirtas atsakingiems asmenims;

4. aiški ir patikima turto išdavimo naudoti ir nebetinkamo naudoti turto nurašymo sistema;

5. turto naudojimo kontrolę vykdančios darbuotojai privalo užtikrinti, kad dokumentai, kurių pagrindu turtas perduodamas, parduodamas, nurašomas, likviduojamas ir atliekamos kitos operacijos, susijusios su turto valdymu, būtų parengti vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais turto valdymą, o apskaitos dokumentai, susiję su turto pirkimu, pardavimu, perdavimu, nurašymu, likvidavimu ir kitais atvejais, būtų surašomi laiku ir sutvarkyti perduodami apskaitą tvarkantiems darbuotojams.

Taisyklių priede nurodytas nebaigtinis priemonių sąrašas, kuris apima išimtinai tik Uosto direkcijos veiklą reglamentuojančius LR įstatymus, LR Vyriausybės nutarimus, susisiekimo ministro įsakymus, Uosto direkcijos generalinio direktoriaus ar jo įgalioto atstovo įsakymus, Uosto direkcijos sutartis, ir išvardintais dokumentais remdamiesi Uosto direkcijos darbuotojai atlieka finansų valdymo procedūras, priima finansinius sprendimus, kontroliuoja finansų valdymo procedūras, turto naudojimo efektyvumą ir skaidrumą.

Turto apskaita Uosto direkcijoje tvarkoma teisės aktų nustatyta tvarka. Pradedant naudoti ilgalaikį materialųjį turtą veikloje, parengiamas ilgalaikio turto atidavimo naudoti aktas, kurį pasirašo Uosto direkcijos ilgalaikio turto atidavimo naudoti ir ilgalaikio turto vertės didėjimo po remonto darbų ar po turto rekonstravimo komisija. Aktu paskiriamas atsakingas asmuo (įprastai inicijavusio padalinio darbuotojas). Padalinio vadovas Apskaitos skyriui nurodo paskirtą atsakingą asmenį, kuris tampa atsakingas už jam priskirto turto priėmimą, tinkamą saugojimą ar saugojimo organizavimą, naudojimą, perdavimą ir t. t. Papildomos atsakingų asmenų atsakomybių ribos ir paskirstymas gali būti nustatomos kitais Uosto direkcijos generalinio direktoriaus įsakymais. Ilgalaikio turto atidavimo naudoti ir ilgalaikio turto vertės didėjimo po remonto darbų ar po turto rekonstravimo fiksavimo tvarka:

1. Apskaitos skyrius, gavęs sąskaitą dėl naujai įsigyjamo ilgalaikio turto arba naujai statomo objekto statybos užbaigimo aktą, užpildo ilgalaikio turto atidavimo naudoti aktą, gavęs statybos darbų užbaigimo aktą ar paslaugų atlikimo aktą turimiems (valdomiems) objektams, užpildo ilgalaikio turto vertės didėjimo po remonto darbų ar po turto rekonstravimo aktą ir pateikia šį aktą atsakingam asmeniui.

2. Atsakingas asmuo užtikrina, kad komisijai būtų pateikti aktai pasirašyti.

3. Komisija, įvertinusi turimus dokumentus:

3.1 naujai įsigytam (pastatytam) ilgalaikiam turtui ilgalaikio turto atidavimo naudoti aktu tvirtina Apskaitos skyriaus suteiktą inventorinį numerį ir priskiria ilgalaikio turto grupę;

3.2 vadovaudamasi galiojančiais tuo metu patvirtintais normatyvais, nustato atitinkamą naudingo tarnavimo laiką ir nustato pelno mokesčio skaičiavimo normatyvus;

3.3 vadovaudamasi generalinio direktoriaus 2014 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. V-350, tvirtina nematerialiajam ir ilgalaikiam materialiajam turtui nustatytą likvidacinę vertę.

4. Kai po rekonstrukcijos ar remonto darbų buvo padidinta jau turimo ilgalaikio turto vertė, komisija, įvertinusi turimus dokumentus, nustato tokio turto būklę ilgalaikio turto vertės didėjimo po remonto darbų ar po turto rekonstravimo akte ir nurodo:

4.1. remonto arba rekonstrukcijos darbų įtaką ilgalaikio turto naudingosioms savybėms (pagerina ar nepagerina);

4.2. remonto arba rekonstrukcijos darbų įtaką turto naudingo tarnavimo laikui ir pelno mokesčio skaičiavimui (pailgina ar nepailgina);

4.3. padidėjusios ilgalaikio turto vertės įtaką tokio turto likvidacinei vertei (keičiasi ar nesikeičia).

5. Atsakingas asmuo komisijos pasirašytus ilgalaikio turto atidavimo naudoti aktus, vertės didėjimo po remonto darbų ar po turto rekonstravimo aktus pateikia tvirtinti inicijavusį padalinį kuruojančiam direktoriui;

6. Atsakingas asmuo komisijos pasirašytus ir inicijavusio padalinį kuruojančio direktoriaus patvirtintus aktus privalo pateikti Apskaitos skyriui iki kito mėnesio 20 dienos nuo akto surašymo datos.

Turto nurašymas. Turtas pripažįstamas nereikalingu (netinkamu) naudoti nurašomas, išardomas ir likviduojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 26 str. ir 27 str., Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. spalio 19 d. nutarimu Nr. 1250 „Dėl Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2014 m. lapkričio 5 d. nutarimo Nr. 1228 redakcija) patvirtintu Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos aprašu. Uosto direkcijos turtas pripažįstamas nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti sudarytos komisijos pasiūlymu ir generalinio direktoriaus sprendimu (2014-11-27 Nr. V-310).

Inventorizacija. Siekiant užtikrinti metinės atskaitomybės duomenų tikslumą, teisingumą ir patikimumą bei atitikimą tarptautiniams finansinės atskaitomybės standartams (TFAS) ir privalomai patvirtinti įmonės turto ir įsiskolinimų likučius, kartą per metus atliekama išsami viso Uosto direkcijos turto ir įsipareigojimų inventorizacija pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1070 patvirtintas Inventorizacijos taisykles. Inventorizacija atliekama:

1. ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto, atsargų, pirkėjų įsiskolinimų, skolų tiekėjams, išankstinių mokėjimų (sumokėtų ir gautų) būklė;

2. piniginių lėšų, vertybinių popierių, nebaigtų remonto darbų, didinančių ilgalaikio turto vertę, ir nebaigtos statybos ir rekonstrukcijos, gautinų sumų, skolų valstybės biudžetui, „Sodrai“ ir darbuotojams (įskaitant darbo užmokestį), kitų gautinų ir mokėtinų sumų būklė.

Sudarytos inventorizacinės komisijos:

1. įvertina ir nustato ilgalaikio turto ir atsargų nuvertėjimo požymius, vadovaudamasi Ilgalaikio turto ir atsargų nuvertėjimo nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu generalinio direktoriaus 2013-11-18 įsakymu Nr. V-361;

2. peržiūri ir, jeigu reikia, pateikia rekomendacijas dėl ilgalaikio turto likusio naudingo tarnavimo laikotarpio ir likvidacinės vertės patikslinimo;

3. peržiūri, išanalizuoja nekilnojamojo turto Uosto direkcijos veiklai užtikrinti poreikį ir pateikia siūlymus ir sprendimus dėl nenaudojamo (nereikalingo) įmonės reikmėms nekilnojamojo turto panaudojimo (pagal LRV 2019-01-09 nutarimą Nr. 15);

4. inventorizuoja nebaigtą statybą ir nebaigtus rekonstrukcijos ir remonto darbus (didinančius ilgalaikio turto vertę);

5. inventorizuoja trečiųjų asmenų apgadintas ir nesuremontuotas krantines;

6. inventorizuoja pinigus bankuose, skolas valstybės biudžetui ir „Sodrai“, darbo užmokesčio atsiskaitymus su darbuotojais, kitas gautinas ir mokėtinas sumas;

7. inventorizuoja skolas su agentais ir laivų savininkais už rinkliavas ir paslaugas, atsiskaitymus su žemės nuomininkais, kitais paslaugų pirkėjais, rangovais ir tiekėjais.

Išnagrinėjus Uosto direkcijos vidinius teisės aktus, reglamentuojančius turto naudojimą, valdymą ir disponavimą, buvo nustatyta keletas veiksnių, kurie galėtų sudaryti prielaidas galimam piktnaudžiavimui atsirasti:

1. Tarnybinių lengvųjų, krovininių, nuomojamų ir asmeninių automobilių įsigijimo, nuomos ir eksploatavimo VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijoje tvarkos apraše, patvirtintame generalinio direktoriaus 2019-09-06 įsakymu V-165, nustatyta, kad automobilio odometro rodmenis tikrina, užrašo per mėnesį įpiltų ir sunaudotų degalų kiekį ir pasirašo kelionės lape vairuotojas-mechanikas, tačiau ši pareigybė yra panaikinta, o jos funkcijas pagal pareiginius nuostatus vykdo Bendrojo skyriaus sandėlininkas. *Apraše nėra numatyta pareiga periodiškai kontroliuoti ir tikrinti kelionės lapus. Tokios pareigos nebuvimas gali sudaryti prielaidas galimam piktnaudžiavimui atsirasti.*

2. Generalinio direktoriaus 2018-07-31 įsakymu Nr. V-182 patvirtintas VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos aprūpinimo kanceliarinėmis, ūkinėmis ir valymo prekėmis bei kitu mažaverčiu inventoriu tvarkos aprašas, kuris reglamentuoja kanceliariinių priemonių ir smulkaus ūkinio inventoriaus (toliau – prekių) poreikio formavimo, pirkimų planavimo ir vykdymo tvarką. Apraše nurodytos lėšų prekėms įsigyti normos, prekių tiekimo terminai. Prekių apskaita vykdoma pagal:

- prekes užsakiusius padalinius,
- pajamų ir išlaidų sąmatos straipsnius,
- prekių grupes,
- prekių tiekimo sutartis.

Tačiau dalinai nevykdoma tam tikrų prekių išdavimo apskaita (valymo priemonės, higienos reikmenys, geriamasis vanduo, kava ir pan.), kas sudaro galimybes piktnaudžiavimui ir galimai neracionaliam minėtų prekių naudojimui.

Panašaus pobūdžio trūkumus galima išvelgti ir organizacinės technikos sunaudojamųjų medžiagų (dažų kasečių, dažomųjų miltelių spausdintuvams, kopijavimo aparatams) išdavimo apskaitoje IT skyriuje. Pasak IT skyriaus materialiai atsakingo asmens, perduodant eksploatacines medžiagas konkrečiam darbuotojui, apie tai yra įrašoma prekių išdavimo žurnale ir patvirtinama darbuotojo parašu. Tačiau apie medžiagas (dažų kasečių, dažomųjų miltelių spausdintuvams, kopijavimo aparatams), išduodamas bendro naudojimo spausdintuvų eksploatacijai, prekių išdavimo žurnale neįrašoma.

Apibendrinant visų Uosto direkcijos vidinių teisės aktų, reglamentuojančių turto naudojimą, valdymą ir disponavimą analizę ir atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad Uosto direkcijoje turtas naudojamas nustatytoms funkcijoms atlikti, priimti atitinkami vidiniai dokumentai, detalizuojantys turto valdymą, naudojimą, nustatantys teises ir pareigas darbuotojams, sprendimų priėmimo tvarką, nustatytos kontrolės procedūros, užtikrinančios, kad turtas būtų

užregistruotas, patvirtinti gavimai, nurašymai ir visos operacijos, susijusios su turto judėjimu, turtas būtų naudojamas pagal paskirtį ir ekonomiškai.

Pažymėtina, kad 2018 m. liepos 19 d. raštu Nr. 4-01-5703 į Uosto direkciją kreipėsi Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT), kuri nurodė, kad, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsniu, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“, STT prašo Uosto direkcijos pateikti sprendimui dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo ar neatlikimo priimti reikalingą informaciją: kokiais teisės aktais vadovaujantis valdomas, naudojamas ir disponuojamas Uosto direkcijos nekilnojamas ir kilnojamas turtas bei pateikti sandorių dėl nekilnojamojo ir kilnojamojo turto pirkimo, pardavimo ar nuomos (tiek išnuomojant, tiek išsinuomojant), sudarytų nuo 2017 m. sausio 1 d. iki 2018 m. gegužės 31 d., sąrašą. 2018 m. rugpjūčio 7 d. raštu Nr. 4-01-6171 STT informavo Uosto direkciją, kad, išnagrinėję Uosto direkcijos pateiktą informaciją apie *turto valdymą* ir viešuosius pirkimus, priėmė sprendimą *korupcijos rizikos analizės Uosto direkcijos veiklos srityse neatlikti*.

Taip pat pažymėtina, kad, siekiant vykdyti savo veiklą pagal aukščiausius etikos reikalavimus bei principus, vadovautis atvirumo, sąžiningumo, dorumo ir atsakingumo standartais, 2018 m. spalio mėn. Uosto direkcijoje buvo įdiegta Antikorupcinė vadybos sistema, pagrįsta ISO 37001:2016 standarto nuostatomis. Identifikuotos įmonės veikloje kylančios korupcinės rizikos, sukurtas jų registras, sudarytas priemonių planas korupcinėms rizikoms mažinti. Rizikų registras ir priemonių joms mažinti planas periodiškai peržiūrimas ir leidžia laiku nustatyti visuose įmonės veiklos procesuose kylančią korupcijos riziką ir, ją įvertinus, parinkti proporcingas ir efektyvias antikorupcines ir kitas kontrolės priemones. 2019 m. rugsėjo mėn. 27 d. Uosto direkcijos Antikorupcinė vadybos sistema oficialiai sertifikuota kaip visiškai atitinkanti Standarto ISO 37001:2016 reikalavimus. Atsakingi asmenys Uosto direkcijoje nuolat kontroliuoja, kaip įgyvendinamos korupcijos riziką mažinančios priemonės.

Per analizuojamą laikotarpį Uosto direkcijoje nebuvo užfiksuota Korupcijos prevencijos įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodytų korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos atvejų ar kitų tapataus pobūdžio, tačiau mažiau pavojingų teisės aktų pažeidimų, už kuriuos numatyta atsakomybė. **Įvertinus Uosto direkcijoje esamą reglamentavimą, veikiančias kontrolės procedūras, galima daryti išvadą, kad korupcijos pasireiškimo tikimybė Uosto direkcijoje valstybės turto valdymo ir naudojimo srityje yra minimali.**

Pateikiami esamos situacijos analizės rezultatai ir įvardijamos priežastys, didinančios korupcijos pasireiškimo rizikos lygį, arba kita svarbi informacija.

Atliekant analizę reikalinga vadovautis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“¹, taip pat rekomenduojama atsižvelgti į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m.

1 <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.399325>

kovo 12 d. nutarimą Nr. 243 „Dėl Teisės aktų projektų antikorporcinio vertinimo taisyklių patvirtinimo“²

3. VEIKLOS SRITIES VERTINIMO METU NUSTATYTI KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI

1. Šiuo metu galiojančioje remonto darbų sutartyje nėra imperatyvaus reikalavimo, kad rangovas, gavęs techninę užduotį, suderintų darbų sąmatą su Uosto direkcija. Darbų kiekis ir kaina fiksuojama pagal faktą jau atlikus darbus. Esamoje situacijoje išlieka piktnaudžiavimo galimybė, nurodant didesnę darbų kiekį ar sunaudotas medžiagas.

2. Nėra numatyta pareiga daryti periodiškai kontroliuoti ir tikrinti kelionės lapus. Tokios pareigos nebuvimas gali sudaryti prielaidas galimam piktnaudžiavimui atsirasti.

3. Dalinai nevykdoma tam tikrų prekių išdavimo apskaita (valymo priemonės, higienos reikmenys, geriamasis vanduo, kava, organizacinės technikos sunaudojamos medžiagos ir pan.)

Papunkčiui nurodomi vertinimo metu nustatyti korupcijos rizikos veiksniai dėl teisinės bazės netobulumo/nebuvimo, neaiškių ar neskaidrių sprendimų priėmimo procedūrų, nuolatinio pobūdžio tam tikrų nustatytų procedūrų nesilaikymo, blogos organizacijos kultūros, netinkamos darbų ir procesų kontrolės ir priežiūros mechanizmų ir kt.

4. SIŪLYMAI DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIŲ NEIGIAMOS ĮTAKOS PANAIKINIMO AR SUMAŽINIMO

Pateikiamos siūlomos priemonės veiklos srities vertinimo metu nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams mažinti ar panaikinti pagal Lietuvos Respublikos susisiekiimo ministrui priskirtų valdymo sričių korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių plano formą:

² <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/f5fb2df0b02311e39a619f61bf81ad0a>

Eil. Nr.	Priemonė	Atsakingas vykdytojas (Ištaigos pavadinimas)	Įvykdymo terminas	Laukiamas rezultatas
1.	Remonto darbų sutartyse numatyti įpareigojimą, kad rangovas, gavęs techninę užduotį, privalo su Uosto direkcija suderinti būsimų darbų sąmatą ir ja vadovautis.	Statybos ir eksploatacijos departamentas	2021-09-01	Bus užkirstas kelias galimam piktnaudžiavimui
2.	Papildyti Tarnybinių lengvųjų, krovinių, nuomojamų ir asmeninių automobilių įsigijimo, nuomos ir eksploatavimo VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijoje tvarkos aprašą punktu, kuriame būtų numatyta, kad Bendrojo skyriaus viršininko pavaduotojas kartą per mėnesį sutikrina atsitiktine tvarka pasirinkto automobilio kelionės lapo ir degalų sunaudojimo aktuose pateiktus duomenis su automobilio GPS kontrolės sistemos informacija ir apie tai surašo sutikrinimo aktą.	Bendrasis skyrius	2020-10-01	Skaidresnis Uosto direkcijos turto valdymo, naudojimo ir disponavimo procesas
3.	Įvertinti galimybę degalų pylimo ir sunaudojimo kontrolei naudoti specializuotą programinę įrangą	Bendrasis skyrius	2020-09-01	Skaidresnis Uosto direkcijos turto valdymo, naudojimo ir disponavimo procesas
4.	Papildyti Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2018 m. liepos 31 d. įsakymu Nr. V-182 patvirtintą VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos aprūpinimo kanceliariinėmis, ūkinėmis ir valymo prekėmis bei kitu mažaverčiu inventoriumi tvarkos aprašą papildoma informacija, kuri nustatytų materialinių vertybių išdavimo fiksavimo tvarką, registruojant faktą prekių ir medžiagų išdavimo žurnaluose arba kitomis atskaitomybę ir turto judėjimą užtikrinančiomis priemonėmis (data, kiekis, kam išduota).	Bendrasis skyrius	2020-10-01	Skaidresnis Uosto direkcijos turto valdymo, naudojimo ir disponavimo procesas
5.	Papildyti Uosto direkcijos generalinio direktoriaus 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. V-312 patvirtintas VĮ Klaipėdos valstybinio	Apskaitos skyrius	2020-10-01	Skaidresnis Uosto direkcijos turto valdymo, naudojimo

